

Bewustwo(o)rding

door René Berends

Digiregie

Uitgeverij Zwijsen heeft de taal verrijkt met een nieuw woord, dat staat voor een ontwikkeling met vérreikende gevolgen: digiregie. Het is voer voor logopedisten, een tongbreker – digiregie – digeriegje ... digiregide –, een echt 'de-kat-krabt-de-krullen-van-de-trap'-woordje.

Digiregie is het online registratie- en planningsprogramma dat Zwijsen bij haar nieuwste methodes heeft ontwikkeld. Het wordt geëfficheerd als handzaam instrument waarmee de leraar door een aantal muisklikken leeractiviteiten plant, waarna het programma 'de rest doet'. Digiregie levert jaarplanningen, overzichten met tussendoelen en als leerresultaten worden ingevoerd, analyseert het toetsgegevens en biedt het informatie voor groepsplannen. Als gegevens goed worden ingevoerd, krijgt de leraar 'groen licht' voor zijn onderwijsaanbod.

Het idee dat software leraren 'groen licht' geeft voor hun onderwijs, 'schuurt'. Digiregie, met zijn grafieken, tabellen, analyses en groepsplannen, geeft misschien wel enig statuur en professioneel aanzien aan het toch al onder druk staande lerarenberoep, maar een waarschuwing is op zijn plaats.

Michael van Weteringen, manager innovatie van Kennisnet, waarschuwde onlangs op het daltoncongres in de Deventer schouwburg voor tal van technologische trends: "Het zijn niet de programmeurs die verstand van opvoeden en onderwijs hebben. Dat zijn de leraren zelf. Zij zijn de professionals."

En daarom 'schuurt' Digiregie. Onderwijs is niet eendimensionaal. Je begeleidt een kind niet lineair van A naar B. Het gaat bij onderwijs altijd om een afgewogen professioneel oordeel van de leraar op basis van intuïtie, praktijkervaring en kennis over de genuanceerde context van de eigen schoolklas en leerlingpopulatie. Dat oordelen is lastig, want je weet nooit helemaal zeker of je goed zit en dat maakt leraren kwetsbaar. Niet als persoonlijke zwakte, maar als structureel kenmerk van het lerarenberoep. Dat maakt dat leraren geen technici zijn. Lesgeven is niet als doorgeefluik functioneren en als een 'wegwijs-Piet' leerlingen attenderen op de effectieve instructies van de juf op het digibord. Leraren moeten zelf 'in charge' zijn, aan het stuur zitten en beslissen.

Het is maar de vraag of Digiregie daarbij helpt. Het lijkt eerder op een digitaal patiëntendossier voor het onderwijs, dat het gevaar met zich draagt dat leraren steeds minder (hoeven te) weten over de na te streven doelen, de leerlijnen en de faseringen in de leer- en ontwikkelingsprocessen en steeds meer gaan vertrouwen op de kennis die software engineers in het programma hebben gestopt. Vertrouw daarom op jezelf, niet op digiregie maar op lerarenregie! En wantrouw programmatuur die jou 'groen licht' geeft voor je onderwijs. Wie denken die software-engineers wel dat ze zijn?